

INHOUD

Het is maar een spelletje

7

1. Marlies Dekkers

Maak een jaarrekening beleemaal van nú, sexy en spannend'

12

2. Ronnie Brunswijk

'De aarde is geen speeltuin, jongen'

29

3. Inger Nilsson

'Het is altijd lente op de markt voor staatsobligaties'

47

4. Ronald de Boer

'Ik ben een offensieve belegger'

62

5. Ian 'Lemmy' Kilmister

'De euro zorgt voor verlamming'

77

NAWOORD VAN PROF. DR. ROB BAUER

93

MET DANK AAN

95

HET IS MAAR EEN SPELLETJE

WE LEVEN IN EEN SCHIMMIGE schijnwereld. Een wereld die is opgetrokken uit artificiële behoeften en dito aanbod. Het ruilen van aardappels tegen eieren is een stuk ingewikkelder geworden, zeg maar.

En zoals dat gaat met luchtballonnen, ze lopen soms leeg. Dat accepteren we, waarom ook niet. De wereldwijde kredietcrisis heeft ons één ding geleerd: we doen maar wat. Les twee: dat is helemaal niet erg.

Actuarissen, financieel toezichthouders, wetenschappers en bestuurders hebben verschillende, sterk uiteenlopende analyses over de economische 'malaise'. Die debiteren ze met wellustige speelsheid.

Het is ook een spel. Want wat al die professionals met elkaar gemeen hebben, is dat ze geen eigendomsrechten bezitten. *The tragedy of the commons*. De gemeenschappelijke weiden worden overbegraasd,

want niemand neemt verantwoordelijkheid voor het geheel.

Vrijwel alle professionals maken carrière met het geld van anderen, spelen met centjes die niet van hen zijn... Inderdaad, dat doet denken aan Monopoly, een populair gezelschapsspel waarbij je ego wordt gevoed (of vertrapt, ook lekker) en waarbij verliezen niet zo héél erg is. Het is immers maar een spelletje...

Dit verklaart ook de geamuseerde toonzetting van de debatten over de pensioen- en kredietcrisis. De 'ouwejongenskrentenbrood'-ambiance waarin de gesprekken worden gevoerd. Het evalueren van een zojuist gespeeld wedstrijdje, die sfeer. De amices trekken volop kanskaarten en ontvangen bij elke nieuwe start een bonus. Zo zijn de spelregels. Uitermate vermakelijk.

8 Nu de secularisatie lijkt door te zetten, hebben we een nieuw speeltje bedacht om de dag door te komen. En net als de Bijbelse parabels zijn de economische modellen pure fictie. Hoe kan het ook anders. Maar wat maakt het uit, we moeten toch iets...

Aan de uitkomsten van dat spelletje hebben we bovendien de randvoorwaarden voor de 'gezondheid' van onze samenleving gekoppeld. Zonder economische groei geen armoedebestrijding, cultuur, onderwijs en zorg, om maar eens iets te noemen. Een cul-de-sac van jewelste.

Gelukkig hoeven we ons tussentijds niet te vervelen. We hebben immers derivaten, futures, turbo's, long en short gaan, toezichtkaders, governance, bonussen, dekkingsgraden, commissariaten, speerpunten en handelsmissies. Nee, we hoeven ons absoluut niet te vervelen.

Bestuurders van het oer-Hollandse Philips die Poolse ziekenhuisdirecteuren omkopen met in Taiwan ge-

maakte flatscreen-tv's. Hilarisch... Callcentra die tot in de late uren bezig zijn om zwaar oververzekerde mensen te behoeden voor grote rampen. Ontroerend...

Ook ik speel een spelletje, ga een experiment aan. Ik probeer de economische krachten nu eens niet te verklaren door 'deskundigen' aan het woord te laten, want we weten inmiddels wat daarvan komt. De leek, daar wil ik me op richten. De autodidact die, niet gehinderd door academisch gezwets, teruggaat naar de basis. De praktijk. De modder. Eens kijken wat dat oplevert.

Zo kom ik uiteindelijk uit bij vijf min of meer bekende 'leken', personen met wie ik altijd al een keer had willen praten. Met hen spreek ik over essentiële economische vraagstukken. En wat werkt in *De Wereld Draait Door*, *Paauw & Witteman* en andere publieksprogramma's, werkt ook bij mij. Eindelijk wordt er eens niet hermetisch over ogenschijnlijk ingewikkelde materie gesproken. Begrijpelijke taal, dat is wat ik wilde en dat is wat ik gelukkig ook kreeg.

Om de gesprekken ook relatief simpel voor het voetlicht te brengen, kies ik ervoor om de interviews in één journalistieke vorm uit te werken: het vraag-antwoordmodel. Daarmee doe ik wellicht mijn gesprekspartners te kort, maar vanuit didactisch oogpunt vind ik dit wenselijk. Ik wil het de lezer zo gemakkelijk mogelijk maken. Niet alle onderwerpen komen in de interviews optimaal uit de verf. In kaders licht ik ze toe.

Marlies Dekkers stond er in eerste instantie op dat ik haar antwoorden zou parafraseren, maar uiteindelijk ging ze akkoord. Waarvoor dank. Ik heb één concessie gedaan: de naam van het accountantskantoor waarmee ze werkte, heb ik vervangen door een X. (U weet toch allang om welke firma het gaat...)

De interviews. Lingerieontwerper **Marlies Dekkers** legt me glashelder uit hoe een jaarrekening werkt en hoe je die kunt pimpen. Ook krijg ik via haar een verbijsterend inkijkje in de wereld van de accountancy. En in de praktijken van Heleen van Royen...

Oud-guerrillastrijder **Ronnie Brunswijk** vertelt me aan de hand van de succesvolle ontwikkelingen in Suriname hoe je een economie ecologisch verantwoord kunt organiseren. 'De aarde is geen speeltuin, jongen.' Zo is het maar net.

Dan Inger '**Pippi Langkous**' Nilsson. Ze heeft zich na haar leven als anarchistische kind-ster ontwikkeld tot een vooraanstaand deskundige op het gebied van staatsobligaties. 'Ik hou van vaste inkomsten. Ik ben een zekerheidszoeker.'

10 Frivoliteiten horen meer bij het avontuurlijke karakter van beleggen in andere effecten. Dat blijkt ook wel tijdens mijn gesprek met ex-voetballer **Ronald de Boer**, een van Nederlands meest invloedrijke en succesvolle particuliere beleggers.

Met Motörhead-boegbeeld Ian '**Lemmy**' Kilminster spreek ik ten slotte over de euro. Hij weet me te verbazen met zijn analyse van de kredietcrisis en de gevolgen daarvan voor één monetaire unie.

Met Oliver Stone was ik ook een eind, om te praten over de praktijken op de beursvloer, maar op het laatste moment trok hij zich terug. *Money Never Sleeps*, zijn langverwachte vervolg op *Wall Street*, haalde een slechte pers en dito bezoekersaantallen. Stone had geen zin meer om mee te werken. Het volgende project wachtte, opeens.

De gesprekken vonden plaats in de eerste helft van 2011. Dit betekent dat bepaalde gebeurtenissen in-

middels zijn achterhaald door de actualiteit. Voor de duiding van de economische vraagstukken is dit geen bezwaar. Die zijn namelijk van alle tijden.

A.H.J. DAUTZENBERG